

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๕ กรณีพ้นตำแหน่งโท สุรทิน พیمانเมฆินทร์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

๑. ความเป็นมาและข้อเท็จจริงโดยสรุป

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ผู้ร้อง ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญขอให้วินิจฉัยชี้ขาด ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๕ สรุปได้ว่า พ้นตำแหน่งโท สุรทิน พیمانเมฆินทร์ ผู้ถูกร้อง ได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ ต่อมา มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ ถือว่าผู้ถูกร้องเข้ารับตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ ผู้ถูกร้องจึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ พร้อมเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรณีเข้ารับตำแหน่ง ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ คือภายในวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องยื่นบัญชี ฯ เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ โดยแสดงเฉพาะรายการทรัพย์สินและหนี้สินของคู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ เท่านั้น มิได้ยื่นแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตนเอง รวมทั้งมิได้ยื่นเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินทุกรายการ และไม่แนบสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีที่ผ่านมาทั้งของตนเองและคู่สมรสด้วย

ต่อมาผู้ถูกร้องได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๒ จึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชี ฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๒ คือภายในวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๔๓ แต่ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องมิได้ยื่นบัญชี ฯ ภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว และมีได้แจ้งเหตุจำเป็นหรือเหตุผลที่ไม่ยื่นให้ผู้ร้องทราบ

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติเป็นเอกฉันท์ด้วยคะแนนเสียง ๙ เสียง ในการประชุมครั้งที่ ๗๔/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ ว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๕

ศาลรัฐธรรมนูญมีมติให้รับเรื่องไว้ดำเนินการและรับไว้พิจารณาวินิจฉัย พร้อมทั้งแจ้งให้พ้นตำแหน่งโท สุรทิน ฯ ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

พ้นตำแหน่งโท สุรทิน ฯ ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า เมื่อครั้งเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี ๒๕๓๙ ได้มอบให้ผู้ช่วย ส.ส. เป็นผู้ดำเนินการ และหลังจากยื่นบัญชี ฯ แล้ว ก็ไม่ได้รับหนังสือทักท้วงจากสำนักงาน ป.ป.ช. จึงเข้าใจว่าได้ยื่นบัญชี ฯ ถูกต้องครบถ้วนแล้ว ต่อมาได้ลาออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๒ ก็เข้าใจว่าเมื่อพ้นจากตำแหน่งแล้ว ไม่จำเป็นต้องยื่นบัญชี ฯ อีก จึงขอยืนยันว่า ไม่มีความจงใจที่จะไม่ยื่นบัญชี ฯ แต่เป็นเพราะมีความเข้าใจคลาดเคลื่อน

ในข้อกฎหมาย ประกอบกับหลังจากได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ได้ไปทำธุรกิจที่ประเทศลาว จนกระทั่งถูกจับกุมและถูกศาลตัดสินจำคุก ๙ ปี

๒. ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ประเด็นที่หนึ่ง ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชี ฯ กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง หรือไม่ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า การที่ผู้ถูกร้องชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ โดยเข้าใจว่า ได้ยื่นบัญชี ฯ ถูกต้องครบถ้วนแล้ว ในกรณีเข้ารับตำแหน่ง เพราะได้มอบให้ผู้อื่นดำเนินการ และเข้าใจเอาเองว่า ไม่ต้องยื่นในกรณีที่พ้นจากตำแหน่งแล้ว โดยไม่ได้ปฏิเสธหรือโต้แย้ง จึงฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชี ฯ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. จริง ทั้งกรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง ส่วนที่ผู้ถูกร้องต่อสู้ว่า ไม่มีเจตนาที่จะไม่ยื่นบัญชี ฯ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. นั้น เห็นว่าเป็นเพียงข้ออ้างที่ไม่อาจนำมาเป็นเหตุเพื่อให้ตนพ้นผิดได้ พฤติการณ์ของผู้ถูกร้องดังกล่าวเห็นว่า เป็นการจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ทั้งกรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๕

ประเด็นที่สอง ผู้ถูกร้องต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่เมื่อใด ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า การที่ผู้ถูกร้องได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ ต่อมาได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๒ และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยชี้ขาดกรณีของผู้ถูกร้อง ภายหลังจากผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งแล้ว จึงต้องถือว่า ผู้ถูกร้องได้พ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่ลาออกจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเริ่มนับระยะเวลาการต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะนับเมื่อใดนั้น รัฐธรรมนูญมาตรา ๒๙๕ วรรคหนึ่ง กำหนดให้นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง กรณีเช่นนี้เห็นว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพ้นจากตำแหน่งด้วยการลาออกและก่อนที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด จึงไม่สามารถให้พ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่น ตามมาตรา ๒๙๒ ได้อีก เพราะได้พ้นจากตำแหน่งไปแล้ว จึงต้องนับระยะเวลาการต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นวันที่ลาออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๔. ผลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

พันตำรวจโท สุรทิน พیمانเมฆินทร์ ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบกรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๕ และต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือ ตั้งแต่วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๒ เป็นต้นไป

องค์คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พลโท จุล อติเรก นายกระมล ทองธรรมชาติ นายจิระ บุญพจนสุนทร นายปรีชา เฉลิมวณิชย์ นายผัน จันทรปาน นายมงคล สระแก้ว นายสุจิต บุญบงการ นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ นายอมร รักษาสัตย์ และนายอูระ หวังอ้อมกลาง

หมายเหตุ ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๒๑ ตอนที่ ๒ ก วันที่ ๖ มกราคม
๒๕๔๗

ย่อโดย นางสาวกัณนิกา อธิศิริกุล
กลุ่มงานคดี ๗